

Anno sexcentesimo vigesimo septimo ab vrbe condita hii cōsules Gallis transalpinis bellū intulerūt atq; eoz regi viturto infinitas multitudinē iuxta rhodanū fluiū interfecerūt. Veniq; cū viturt⁹ paucitatē romanorū vix ad escā canib⁹ quos in agmine habebat sufficere posse iactaret: et ipse. clxxx. milia armatorū hret: cōserta pugna a romanis supatus est. Ex cui⁹ exercitu partim in bello: partim submersi cuz ponte: quē sibi iūctis nauib⁹ supra rhodanū extruxerāt. cl. m. perierunt. Præda extorquib⁹ galloz ingens sublata est: magnaq; gloria cōsules ambo triumpharūt. Ad. porcio Catone et Quinto marco cōsulib⁹ Marbone in galia colonia deducta est annoq; eodē Licinio metelloz quito lucio Sceno la cōsulib⁹ de dalmacia triumphatum est.

Tempore horum cōsalum iugurthe Numidarū regi bellū illatum est. Qd Aderbalē et Hiempsalem Adicipse filios fratres suos reges: et ppli romani amicos interenuisset. Adicipse aduersus cū cōsul Calpurni⁹ bestia: qui corrupt⁹ regis pecunia pacē cū eo flagiciosa fecit. Et a senatu improbata est. Postea cōtra eūdē in sequenti anno Spurius albin⁹ posthum⁹ pfectus est. Is quoq; p fratrē ignominiose cōtra numidas pugnavit. Tercio missus Quintus ceclius Metell⁹ cōsul. Is exercitū ingēti seueritate et moderatione correctū: cū nihil in quēquā corruptum faceret ad disciplinā romanā reduxit. Jugurtā varijs prelijs vicit: Elephātes eius occidit vel cepit et multas ciuitates: et cū iam finē bello impositur⁹ esset: successus est ei a Caio mario. Is iugurtā et bochū mauritonię regem qui auxiliū iugurte ferre ceperat piter supauit. xx. milia armatorū ad internitionē cecidit. Tandē ante currū Marij iugurta cū duobus filijs duc⁹ est catbenat⁹. Et mox iussu cōsulis in carcere strangulatus est.

Marius post victoriā iugurtinā secūdo cōsul fact⁹ est. Bellumq; ei contra Cymbros et Theutonēs decretū est. Tercio quoq; ei et quarto delatus est cōsular⁹: quia bellū Cymbaicū ptabebatur. Sed in quito cōsulatu collegam habuit Quintum lucanū catulū Cū priores cōsules a Cymbrib⁹ et Theutonib⁹ et Ambromib⁹ que erant Germanorū et galloz gentes victi sunt iuxta flumem rhodanum. Timor Rome grandis fuit: quātum vix hannibalis tempe punicis bellis: cuz Cymbrias itaq; cōfligit. Et ex duobus prelijs. cc. milia hostiū cecidit. xxx. milia cepit: interea Cymbri et Theutonēs quoz copia adhuc īfinita erat ad ytalīā transierūt. Iterū a Caio mario et Quinto catulo cōtra eos dimicātū est: sed a Catuli parte felici⁹. Nam eo plio qd simul ambo gesserunt. c. xl. milia aut in pugna aut fuga cesa sunt. xl. milia capta. Romani milites ex utroq; exercitu. ccc. perierūt. Tria et triginta Cymbri signa sublata sunt: ex hīs exercit⁹ Marij duo reportauit. Catuli exercit⁹. xxxi. Sed ab eozū mulierib⁹ grauiorē pene q̄ ab ipis pugnas romani expti sunt: Hec etenim plaustris in modū castrorū depositis ipse desup ppugnantes diu obstitere romanis. Sed cū ab eis ipse nouo cedis genere terretur: absisis em cū crine ceruicib⁹ inhonesto satis vulnere turpes relinquebātur. Ferruz qd in hostes sumperāt in se suosq; verterūt. Nā missa ad mariū legatione cū libertatē ac sacerdotiū non impletrasset nec fas erat: suffocatis elisisq; passim infantib⁹ suis aut mutuis cōcidere vulnerib⁹ aut vinculis e crinibus suis facto ab arboribus iugisq; plaustrorū pependerit.

Anno vrbis condite sexcentesimo sexagesimo secūdo: primū rome bellū ciuile cōmotū est. Eodē āno etiam Mithridaticus: causam bello ciuili Caius marius series cōsul dedit. Nam cū Silla cōsul contra Mithridatē gesturus bellū (qui asiam et achaiā occupauerat) mitteret. Isq; exercitū in Campania paulisp teneret: vt belli socialis qd intra ytalīā gestū fuerat reliquie tollerent. Marius affectauit vt ipse ad bellum Mithridaticū mitteret. Quare Silla cōmotus cū exercitu ad vrbe venit. Illic cōtra mariū et Sulpiciū dimicauit: prim⁹ vrbe armat⁹ ingressus est Sulpiciū interfecit. Mariū fugauit. Atz ita cōsulib⁹ ordinatis in futurū annū Sneo octauio et Cornelio Cinna ad asiam pfect⁹ est. In tpe ipō dira pdigia visa sunt. Nam sub ortu solis glob⁹ igne⁹ regione septētrionis cū maximo celi fragore emicuit. Apud aretinos incōiunio cruoz e panib⁹ fluxit. Tum etiā oim generū animalia que inter hoies viuere solita erant: relictis stabulis pascuisq; cū balatu hinnitus mugituzq; miserabili ad silvas mōtesq; fugerunt. Nec moza p̄ hec graua prodigia bella ciuilia secuta sunt.

Linea Cōsulum romanoz

Caius Cassi⁹ Longinus Sextus domicius Caluinus

Sapio Masica

Calpurnius bestia

Caius Marius

Quintus Catulus

Sneus Octauius

Cornelius Cinna

